

ՄԵԼԱԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ, կես տարվանը 6 ռուբլ:

Ուսանողի համարները 5 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանից հարադրատան մէջ:

Ուսարարացիները պիտի մեն ուղղակի

Тифлис. Редакция «Мелак»

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ

(Բացի կիրակի եւ տօն օրերէն):

Ցայտարարութիւնը ընդունվում է ամեն լիկուդ:

Ցայտարարութիւնները համար: զմարտի մին

խորանային լրագին 2 կոպեկ:

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

«Առողջապահական թերթ» երեսնուամեկ—Ներ-
քին ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Հնազանդական ժողով Թիֆ-
լիսում: Նամակ խմբագրին: Նամակ խմբագրին:
Նամակ խմբագրին: Ներքին լուրեր:—ԱՐՏԱՔԻՆ
ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: «Հայրենիք» լրագրի յօդուած:
Թիֆլիս: Ֆրանսիա: Ունդլիա: Նամակ Թիֆ-
լիսային: Արտաքին լուրեր:—ՀՆԱԿԻՆԵՐ:
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:—ԲՈՎԱՆԻԱԿԱՆ,
Հայոց թատրոն:

«ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԹԵՐԹ» ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ

Շնորհակալութեամբ ստացանք բժիշկ
Լեւոն Տիգրանեանի խմբագրութեամբ երեւա-
նում հրատարակվող «Առողջապահական
թերթի» առաջին համարը:

Նախ և առաջ տետրակի արտաքին տես-
քը գրաւիչ է դուրեկան տպագրութիւն է
անուած: Բայց արիւնք տետրակը, սկսեցինք
կարդալ առաջնորդող յօդուածը առողջա-
պահութեան մասին և անկատարել կերպով
կարդացինք ամբողջ համարը մինչև վերջը
մեծ և մեծ բաւականութեամբ: Նիւթը
հետաքրքրական և օգտաւէտ է, լեզուն
հասկանալի, ոճը թեթեւ և ժողովրդական:
Բժիշկ Տիգրանեան իր այդ հրատարակու-
թեամբ, եթէ նա շատ տարածվի մեր ժո-
ղովրդի մէջ, ահապէս օգուտ կարող է տալ
հայերին, տարածելով նրանց մէջ առողջա-
պահութեան վերաբերութեամբ ճիշդ և
առողջ մտքեր: Բժիշկ Տիգրանեանը իր
այդ ձեռնարկութեամբ ապացուցեց որ մի-
այն այնպիսի գործ կարող է աջողվել մե-
զանից իւրաքանչիւրին, որին մենք հմուտ
ենք, որ մեր ոյժից բարձր չէ, մեր սովորա-
ծի շրջանից դուրս չէ:

Բայց դժբաղդապէս մեզանում շատ ան-
գամ մարդիկ ձեռք են տալիս այնպիսի գոր-
ծերին, որոնց կատարելը անկարող են: Բա-
ղաբական գիտութիւնը չը սովորած մարդ
քաղաքական թերթ է հրատարակում, ման-
կավարժութիւն չիմացող մարդ մանկավար-
ժական դասագրքեր է հրատարակում, և

այլն: Ի՞նչ կը լինէր եթէ մի մարդ, որ
բժիշկ չէ, որ դուրսէ քաղաքական գիտու-
թիւններ է սովորել, յանձն առնէր հրատա-
րակել մի առողջապահական ամսագիր, և
այլն:

Բայց մեզանում ոչինչ բանի վրա կրիտիկ,
քննադատութիւն անել չէ կարելի: Մի
մարդ գաւառական թերթ է հրատարա-
կում, նրան ցոյց եւ տալիս թէ ինչ պէտք
է լինի գաւառական լրագրի նպատակը, ինչ
պէտք է լինի նրա պրօգրամը,—քեզ պա-
տասխանում են հայհոյանքով, փոխանակ
ըմբռնելու քո ասածը, փոխանակ քո դա-
տողութիւններին, դատողութիւններով պա-
տասխանելու: Մէկի թարգմանութեան վրա
եւ գրում,—պատասխանի տեղ սխալում են
հայհոյել քո անձնական կեանքը: Միւսի
մանկավարժական դասագրքի վրա փաբիկ
քննութիւն եւ անում, ասում եւ թէ այդ
կը նշանակէ մոլորեցնել երեխաներին, հա-
ւատացնելով նրանց որ ծիրանը և խիարը
կամաց կամաց օգոստոս ամսին են հաս-
նում, այն ինչ մեր երկրում օգոստոս ամսին
ոչ ծիրանի, ոչ էլ խիարի հոտն էլ չը կայ,
այլ նրանք հասնում են մայիսին և յունիսին
արդէն,—և ահա ստանում եւ ինքնահա-
ւան, կօպիտ, անսանձ պատասխան:

Մեզանում ամեն բան կաջողվի միայն այն
ժամանակ, երբ ամեն մարդ յանձն կառնի
միայն այն գործի կատարելը, որին ինքն
տեղեակ է:

Մենք հաւատացած ենք որ բժիշկ Տիգ-
րանեանի գործը կաջողվի, որովհետեւ նա
յանձն է առել այնպիսի գործ, որին ճշմա-
րիտ տեղեակ է:

Շնորհաւորում ենք բժիշկ Լեւոն Տիգրա-
նեանին իր սկսած գեղեցիկ գործի համար
և խորհուրդ ենք տալիս հայ հասարակու-
թեանը շատ զրկել «Առողջապահական
թերթ» միամենայ հանդիսին:

Առաջին տետրակի մէջ իրանց վրա զը-
խաւոր ուղադրութիւնը դարձնում են ա-
ռաջնորդող յօդուածը և բժշկի գեղեցիկ
խօսակցութիւնները հիւանդների հետ:

Կատարեալ աջողութիւն ենք ցանկանում
«Առողջապահական թերթին»:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀՆԱԿԻՆՍԱՆ ԺՈՂՈՎ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ

Սեպտեմբերի 8-ին ներկայ գտնվեցանք
հնազանդական ժողովի առաջին նիստին:
Կովկասեան երկիրը բաղաւաւոր է, որ կա-
րող է ողջունել այդ ժողովի կայանալը իր
մայրաքաղաքի մէջ: Այդ մասին շատ է
խօսվել և դեռ ևս շատ կը խօսվի:

Երկրագնդի զանազան ծայրերից գիտնա-
կան մարդիկ ժողովված են Թիֆլիսի մէջ, մեր
ընտիր հասարակութեան ներկայութեամբ,
փոխաբայի պատառով, մեր երկիրը ուսում
նասիրելու և նրա հնութիւնների հետազո-
տութեամբ զբաղվելու նպատակով: Սիրելի էր
մեզ լսել կովկասեան հնութիւնների, հայ և
վրաց ազգի հին պատմութեան նշանակու-
թեան մասին ճառելիս հռչակաւոր ուսուցիչ
նախկին պատմաբան Իլյոկայիւն, ուսումնա-
կան հնասիւս կոմս Ուլարովին և ուսումնական
գեներալ Կամարովին: Միւս գիտնականները
կը խօսեն յետագայ նիստերում:

Ուրախալի էր շատ տեսնել, որ հայոց
եկեղեցու գլուխը, վեհափառ Կաթողիկոսը,
հասկանալով ներկայ ժողովի մեծ նշանա-
կութիւնը, կամեցաւ պատուել ժողովը, իր
համակրութիւնը ցոյց տալով նրան և ու-
ղարկեց Էջմիածնի կողմից մի պատգամաւոր
ժողովին ներկայ գտնվելու համար: Պատ-
գամաւորի ընտրութիւնն էլ շատ աջող էր
վեհափառի կողմից, ուղարկվածը Խորէն
վարդապետ Ստեփանէն է, որ իրեն լուսա-
ւորված համալսարանական մարդ, իրեն
պատմաբան, պարզերես կանէ Էջմիածնի,
ում հետ և կը խօսի:

ՄԻԵՐԱՅԷ ՍԱԳԱԹԵԼԵԱՆ

Թիւն: Կա առաջին հոգեբանական րօպէն է:
Երկրորդ րօպէն է, երբ ճշմարիտ սիրով սիրող
կինը, արդէն փոխադարձ սէրը վայելած և կա-
տարեալէս յեղափոխված լինելով, ստիպված է
հանգամանքների շնորհով դռնէ իր սէրը, իր սի-
րած մարդուն փրկելու համար: Առաջին անգամ
կուի, պատերազմ իր տեղի անցնելի դէմ, երկ-
րորդ անգամ կուի, պատերազմ իր երջանիկ,
պայծառ ներկայի դէմ: Առաջին անգամ ջանք
անել բարձրանալ անդունդից, դժուրից դէպի
երջանկութեան մարդու սիրոյ զբախտը, երկրորդ
անգամ իր սեփական ձեռքերով, վեհանձնու-
թեամբ կտորել իր ստեղծագործած երջանկու-
թիւնը: Առաջին անգամ հերոսութիւն, երկրորդ
անգամ հերոսութիւն:

Միթէ այդ հոգեբանական բարձր րօպէները
Հրաչեան ներկայացրեց մեզ, այնպէս ինչպէս
հարկն էր:

Անտարակոյս տ. Հրաչեան ունի մեծ արժա-
նաւորութիւններ. գեղեցիկ դէմք, զլիւից միջին
ոտը շնորհալի կազմուածք, հարուստ միմկա-
նաւորութիւններ չարժուածքներ,—այո, այդ բո-
լորը կայ, բայց այդ բաւական չէ և այդ բնա-
կան միջոցները չը պէտք է ի չար գործածել:
Խաղի հոգեբանական ճիշդ հասկացողութեամբ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 7 սեպտեմբերի

Պատուական «Մշակ» ընթերցողներին արդէն
յայտնի է, որ ներկայ տարվայ սկզբում, պ. Ա.
Հասի Մէլիք-Այվաղեանը մի քանի պարոններ
մասնակցութեամբ, կամենում էր շաւաղարում
մի «ընթերցարան» բանալ, որ ինձ անչալտ
պատճառներով մինչև այժմ դեռ չէ բացվել:
Ընթերցարանին տարեկան բաժանորդ գրվեցան
պ. պ. Ստեփան Չորեանց 5 ռուբլի, իսկ Ար-
տէմ Մակարեանցը 3 ռուբլի: Եւ այդ փողերը
մինչև այժմ ինձ մօտ էին. տեսնելով որ «ընթեր-
ցարանը» առ այժմ չէ բացվում, նուիրաւոր
պարոնների հաւատութեամբ, ահա ուղարկում եմ
«Մշակի» վերոյիշեալ ուժ ռուբլին, խնդրում
եմ որ հասցնէք Վիկենայում հրատարակվող հա-
յոց օրգան «Journal d'Orient» լրագրի խմբագ-
րութեան:

Ղազարոս քահանայ Գովսէփեան

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Շուշի, 28 օգոստոսի

Վերջին ժամանակներս մեր պարբերական
հրատարակութիւնների, մասնաւոր «Մշակ» լը-
րագրի մէջ իրեն լուր տարածվում է, որ Ղա-
րապետ Թեմակեան հոգեւոր դպրանոցը կործան-
վելու վրա է, ուսուցչական խումբը, որ անցեալ
տարի պ. Ս. Մանգինեանի տեսչութեան ներքոյ
գործում էր, ցրվելու վրա է: Այս լուրերը զար-
մանալի յամառութեամբ յարատւում են մինչև
անգամ քաղաքի մէջ և տարածվում են զլիսա-
ւորապէս մի քանի պարոնների կողմից, որոնք
իրենց առանձին շահերն ունեն, որ ուսումնա-
րանը ճշմարիտ փակվի, ուստի և ամենայն կեր-
պով աշխատում են յուզել և զրգուել ժողովուր-
դը, որպէս զի իրանց նպատակին հասնին:

Իբրեւ տեսուչ Ղալաբաղի ազգային երկսեռ
հոգեւոր դպրոցների, եւ սրբազան պատաւորու-
թիւն եմ համարում հաւատացնել Շուշի քա-
ղաքի բնակիչներին և օտարաքաղաքացի հա-
մադրներին, որ թէն պ. Ս. Մանգինեան այս
տարի թողեց տեսչական պաշտօնը, հրաւիրվելով
Էջմիածնի ճեմարանը, բայց նրա հրաժարումը
ամենին չէ կարող դպրոցի յետադիմութեան այն
փակման պատճառ լինել զլիսաւորապէս այն
պատճառով, որ ինձ, նոր տեսչին, արդէն յա-
ջողվել է կազմել մի ուսուցչական խումբ, որի
անդամները բոլորը անցեալ տարվայ ուսուցիչ:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԹԱՏՐՈՆ

Սեպտեմբերի 7-ին Թիֆլիսի հայոց թատրոնա-
կան խումբը ներկայացրեց Պալմի թատրոնում
«Կամելիա» տիկին» Ալեքս. Գլուսայի պիէ-
տան, որ ամեն լեզուով թարգմանած է և որից
փոխադրված է երեկի «Տրալիտա» օպերան:

Մարգարիտա Գօթիէի դերը խաղում էր տի-
կին Հրաչեան:

Մենք տեսանք այդ դերի մէջ Ֆրանսիայում և
Գերմանիայում շատ և շատ հռչակաւոր դերասա-
նուհիներ, տեսանք և Տրալիտա օպերայի նոյն
դերում երգչուհիներ, որոնք երգեցողութեան
հետ միացնում էին դրամատիկական բարձր ար-
հեստը, ընտիր խաղը, տեսանք վերջապէս Մոսկ-
վայում տիկին Վալինային, Թիֆլիսում տ. Բալ-
ֆին: Եթէ սրանց բոլորի հետ պէտք է համեմա-
տելիք տիկին Հրաչեային ու նրա խաղի մասին
դատելով չը հրաժարվէինք մեր անցեալ տպաւո-

րութիւններից, այն ժամանակ անշուշտ պէտք է
ասէինք, որ Հրաչեան բոլորովին չէ խաղում
Մարգարիտա Գօթիէի դերը, այլ մի որ և է ու-
րիչ անձնատրութիւն է ներկայացնում:

Բայց դատելով նրա մասին, որպէս հայ դե-
րասանուհու մասին, ոչինչ համեմատութիւններ
չանելով, կարող ենք ասել որ նա լաւ է խա-
ղում:

Խղճմտաւոր և անկողմնապաճ թատրոնական
քննադատութիւնը չը պէտք է ոչ բարձրացնի մի
արհեստագէտին մինչև երկինք, ոչ էլ ստորացնի
նրան: Պէտք է բոլոր հանգամանքները հաշի-
տանել և աշխատել ցոյց տալ այն պակասու-
թիւնները, որոնց վրա ուղադրութիւն դարձնե-
լով ինքն դերասանը կարող է ուղղվել:

Մարգարիտա մի ընկած, անբարոյական կեանք
վարող երիտասարդ կին է: Յանկարծ իր սովո-
րական փչացած շրջանում նա հանդիպում է մի
երիտասարդին, Արման Գիւլալին, որ նրան սի-
րում է: Ընկած կինը առաջին անգամ զգում է
որ կարող է սիրել, վերջապէս և սիրում է
մաքուր, անվերջանալի սիրով: Պարզ է որ այդ
րօպէում, երկրորդ գործողութեան մէջ, կատար-
վում է երիտասարդ կնոջ մէջ մի բարոյական
յանկարծակի և հիմնական յեղափոխու-

առաջնորդված չը լինելով, ինչքան էլ բնական
բազմակողմանի շնորհներ ունենալ դերասանու-
հին, խաղը վերջ ի վերջոյ կը դառնայ միակող-
մանի:

Մի կին փչում է իր տեղ անցնելու, նոր
կեանք մտնելու համար, նոյն կինը քիչ ժամա-
նակից յետոյ իրան ստիպված է տեսնում իր
ստեղծած նոր կեանքն էլ իր ձեռքով փչելու:
Այդ բոլոր հոգեբանական խոր, ահապէս յեղա-
փոխութիւնները չէ կարելի ներկայացնել բար-
կանալով, նեղանալով, տանջվելով, լաց լինելով,
այնպէս, ինչպէս մի կին, որ նազ է անում որ
իր կամը չը կատարեցին, որ նրանից խլում են
այս կամ այն առարկայ, որ նրա կամքին հակա-
ռակ են գործում: Ո՞վ չը գիտէ որ գրեթէ ամեն
կին ընդունակ է լաց լինել, մինչև անգամ ուղա-
թափվել, հիւանդանալ, եթէ նրա այս կամ այն
խօսքը չը կատարեցին, եթէ նրա ամուսինը չը
գնեց նրան իր ցանկացած գոհարեղէնը, չը տա-
րաւ նրան թատրոնական ներկայացումը: Բայց
այդ լացի մէջ և Մարգարիտա Գօթիէի տանջված
գրութիւնից, հոգեբանական սարսափելի կուրի-
առաջացած լացի մէջ մեծ դանդաղութիւն կայ:

Տիկին Հրաչեայի ձայնի մասին մինչև չենք կա-
մենում խօսել: Մենք հաւատում ենք որ յոյժած

9. 11.

ինի
իբր
իւր

եւ

ան-

ո-

ոցին

իւր-

եւ

նք

նկա-

գու-

մէ

ու

կա-

նա-

նիւր

նիւ-

կան

նա-

կա-

ու-

բըր

թէ

նան

տո-

կա-

ու-

էր

բա-

էին

էր»

ինի

ազ-

լու-

մէ

նք

որ

ինն

կրի

աշ-

մի-

պ.

նով

ոյն

ան

կին

օգի

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-

նա-</

Յ Ե Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

ԾԱՆՈՒՄ ԵՆ 25% ԷԺԱՆ
քան թէ ուրիշ տեղ. ԹԵՑ, կակաո, ՇՈԿՈԼԱԿ, բիսկվիտներ, մուրաբաներ, բրինձ, ամաններ, բաժաններ, բոխներ, թէյամաններ, սու-
դոներ, ՄԱՏՈՒՑԱՐԱՆՆԵՐ, երես լուսնալու
ամաններ, ԿՈՂՊԵՐՆԵՐ, ԶԳԵՍՏԱԿԱՆՆԵՐ,
գդալներ, դանակներ, ԳՐԻՉՆԵՐ, թուղթ,
ծրարներ, տետրակներ, մատիտներ, ՀՐԱ-
ՑԱՆՆԵՐ, ԲԵՎՈԼՎԵՐՆԵՐ, մէջքակապներ,
կէճոնկա, ԹԱՄԲԵՐ, սանձեր, ութնակներ, ՄԱՆ-
ՃԱԿԱՆՆԵՐ, երեսբերներ, թաշկինակներ,
կանանց գուլբաներ, մարգերանց գուլբաներ,
տուպեան սապօն, հոտաւէտ ջրեր, շերբետ,
ցիտրան մագնիզիա, խնայի զինի, պորտ-
վէյն, խերես, կօնիակ և 1,000 այլ առար-
կաներ: ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ
ՄԷՋ: ՆՈՅՆ ՏԵՂԸ փաճառակներն-
րին ՄԵԾ քանակութեամբ ծախվում է
ԹԵՑ. պուզերով 40, 46, 52, 58, ր.,
խիկ ֆունտերով 1 ր. 1 ր. 10 ր., 1 ր. 20
ր., 1 ր. 40 ր., 1 ր. 60 ր. և 1 ր. 80
ր., խիկ ամենաբարձր թէյը ֆունտը 2 ր.
քաշը ԱՌԱՆՑ ԹՂԹԻ:

ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ 20—60 ր. և 204-ԲՈՐ
(chokl bore) George Dau-ի գործարա-
նից 120 ր., բէվովները 4—34 ր., ԲՈՒՆ-
ԳՈԳ (bull dog) 11—20 ր., կանանց թամ-
բեր 65 ր., շեֆիլդի դանակներ 3 ր. 50
ր. դիւթեր, այլոմներ կիսապնով, ֆիլտրա-
ներ և այլն: Ամենամեծ պահեստ հրացան-
ների և բէվովների թիֆլիսում:

8—100

ՁԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱ-
ՄԱՐ ՏԵՐ-ԵՋՆԻԿԻ աշխատանքներով հետե-
ւեալ ձեռնարկները փաճառվում են բացառապէս
«Կոմիտասեան» Զբաղ. Գրիգորեանի գրադաճա-
ռանոցում:

- 1) Կատարելը հայկ. ձայնագրութեան . . . 30 ր.
 - 2) Մանկական ձայնագրեալ երգարան . . . 40 ր.
 - 3) Մանկական երգարան առանց ձայնա-
գրութեան . . . 20 ր.
 - 4) Խմբական երգեր ձայնագրեալ քառա-
ձայն . . . 50 ր.
- Գումարով առնողներին զիջումն կը լինի:
7—10

144 Արժեքները գալիքէ 144
ամենաէական պահեստ
մերթիւ և հայելիներ:

Յայտնում ենք թիֆլիզում և գաւառնե-
րում մեր ծանօթ պատուիրողներին, որ
Ախալցխայից վերագաւառելով թիֆլիզ Գա-
նօվսկայա փողոցի վրայ՝ իշխանուհի Բէհ-
բուդեանցի շինութեան մէջ բաց ենք արել
խանութ, որտեղ սեպտեմբերի 10-ից կը
սկսենք կանանց հագուստների ձեւեր և
կարելու պատուէրներ ընդունել: Նոյնպէս
պատրաստ ենք մեզ պատուիրող գաւառացի-
ների համար ուղարկել ամեն տեսակ զերե-
անների զարդեր, զլուսարկներ, զլիւր և պսակի
ծաղիկներ, շիբլաններ, ձեռնոցներ, հովա-
հարներ, փողպատներ, սպիտակեղէններ,
կշօրիներ և այլն:

Կերձակ Գրիգոր և Շուշանիկ Անանյան

ԾԱՆՈՒՄ ԵՆ 30% ԷԺԱՆ
ՔԱՆ ԹԵՐ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ. մուրաբա-
նիւր, կօնֆիտներ, ԿԱԿԱՍՕ, բրինձ, Ա-
ՄԱՆԵՂԷՆ, բօխներ, թասեր, երես լուս-
նայու ամաններ, չայնիներ, ԲԱԺԱԿՆԵՐ,
կերակրի ամաններ (судна), մատուցարան-
ներ, ԿՈՂՊԵՐՆԵՐ, ԳԱՆԱԿՆԵՐ, գդալներ,
ԳՐԻՉՆԵՐ, թուղթ, մատիտներ, տետրակ-
ներ, ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ, ԲԵՎՈԼՎԵՐՆԵՐ, այլոմ-
ներ, ՄԱՆՃԱԿԱՆՆԵՐ, ՀԱՊՈՒՍՏ, արիկօ, պա-
րուսին, թաշկինակներ, երեսբերներ, կէճոն-
կա, գուլբաներ, ԹԱՄԲԵՐ, ՊՈՐՏ-ՎԵՑՆ, խե-
րես, կօնեակ և այլն: ԹԵՑ մեծ քանակու-
թեամբ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ համար ՊՈՒԳԸ
44 ր., 46 ր., 48 ր., 50 ր., 52 ր., 54
ր., և այլն: Այլ բոլոր կարելի է գտնել
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ:
Մի և նոյն տեղը էժան գնով. ՇԵՐԲԵՏ մա-
գնեցիկ, խճոր ԾԱՐԱՒԻ դէմ, ԽԵՆԱՅԻ դե-
նի ջիւրով դէմ, կարբօնաթ ԳՈՇԻ, հեղուկ
և ՍԱՊՈՆ, բժշկական թուղթ փառերկրոցե-
տի համար, պարսկական փօշի: 62—100

ՏՆԱՅԻՆ ԴԱՍԵՐՈՎ

Ցանկանում է պարապել Ներսիսեան
գլխողից աւարտած մի փորձուած և
հմուտ ուսուցիչ ԱՄԵՆԱԶԱՓԱՌՈՐ ԱՄ-
ՍԱԿԱՆՈՎ:
Ցանկացողներին խնդրում է հասցնել
թղթիկ պ. Շաշկի ր. Գ. Ե. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.
լիւթում կամ «Մշակ» խմբագրատանը:
3—5

ԿՈՒՄԻՍ ԿՈՎ Ի ԱՆԱՐԱՏ ԿԱ- ԹԻՑ

Այս համեղ և առողջարար խմիչքը
պատրաստում է ՎԱՐՔԱՆԵՍԵԱՆՑԸ բժշկա-
կան խորհրդի թոյլատուութեամբ: Կուժի
գործատուներ և կաթնատուներ գտնվում է
Կաւիթօփիլի փողոցում պ. Գանանեանցի
տանը, որ գտնվում է Շիօնի տան ետեւ:
Պ. պ. ցանկացողները ամեն ժամանակ կա-
րող են ստանալ թարմ կուժիս նոյն իսկ
կաթնատան մէջ դաւաթներով 7 ր. արժե-
քով և շիշերով 25 ր. արժ.: Հեռու քա-
ղաքներ տանելու և երկար ժամանակ պա-
հելու համար պատրաստում է զօրեղ կու-
ժիս, որի շիշը արժէ 50 ր. ամանով:
Ա. Վրթմանեանց
1—4

Փոքր Բեկդէհէմի քուչումն գտնվում է
գաւառի երկու ՍԵՆԵԱԿ և մի դահ-
լիձ իւր խոհանոցով, պատկանում է բարե-
կրօն Գէորգ քահանայ Աբուլանց:
1—1

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԸ ԵՒ ԷՋ- ՄԻԱԾԻՆԸ»

Վերնագրով գրքոյը, էջմիաճնի և սո-
վատանդների վիճադրական պատկերով թիֆ-
լիսում ծախվում է Կենտրոնական գրադա-
ճառանոցում, իւրաքաչիւրը 30 կոպէկով:
Օտարաքաղաքացիք 10-ից ոչ պակաս ցան-
կացողները առանց փաստայի ծախքը հո-
գալու, կարող են զիմել Մնացական Բէգ-
լարեանցին հետեւեալ հասցեով. Въ Тиф-
лисе, Верхняя Таможенная улица, № 31,
Мнацакану Бегларьянцу.
6—10

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑՈՒՄ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ ՀԵՏԵՐԵԱԼ ՀԱՅԵՐԷՆ ԴԱՍԱԳՐԲԵՐԸ

1	Տէր-Ղեմազեան՝ Մայր. լեզու մ. ա.	35 ր.
2	— — — — — մ. բ.	40 ր.
3	— — — — — մ. գ.	70 ր.
4	Ս. Մանգինեանց՝ Նահապետական և հայր. աշխարհ.	65 ր.
5	— — — — — Կիւսգանական աշխարհ.	30 ր.
6	— — — — — Բնականական աշխարհ.	25 ր.
7	Կոստանեանց՝ Ծաղկաքաղ արձակ և չափածոյ բանից.	25 ր.
8	— — — — — երկրորդ շրջան.	60 ր.
9	— — — — — երրորդ շրջան.	40 ր.
10	Աղայեանց՝ Ուսումնի մայր. լեզուի ա. ա.	15 ր.
11	Նազարեանց՝ Ուսումնից՝ Հայոց լեզուի գ. տարի	40 ր.
12	— — — — — չորր. տարի	60 ր.
13	Ա. Վազեանց՝ Նախակրթանք գրար. լեզուի մ. ա.	40 ր.
14	— — — — — մասն երկր.	45 ր.
15	— — — — — մասն երր.	50 ր.
16	Եղիշէ՝ պատմութիւն Վարդանանց	80 ր. և 1 —
17	Եղիշէ՝ եղծ աղանդոց.	1 —
18	Բագրատունի՝ Տարեք քերականութեան.	1 25 ր.
19	Պալատան՝ Քերականութիւն աշխ. լեզուի.	50 ր.
20	Բահաթրեանց՝ Քերական աշխ. լեզուի.	25 ր.
21	Տէր-Ստեփանեանց՝ Սկզբունք քրիս. հաւատ.	50 ր.
22	Պօպովեան՝ Սրբազան պատ. հին կտակարանի.	60 ր.
23	— — — — — նոր կտակարանի.	60 ր.
24	Հէնչէ՝ Թուրքական խոյր. ժողովածու (Ս. Մանգ.)	40 ր.
25	Վարձեկեան՝ Կատարելք թուրքականութեան.	70 ր.
26	Русское слово Տէր-Կաթեանի.	45 ր.
Ամենատեսակ ուսուցիչի լեզուի ձեռնարկներ:		
27	Սիմօնեանց Ն. Բնագ. աշխարհագրութեան նախագիտ.	35 ր.
28	— — — — — նոյն մասն ուսումնական.	60 ր.
29	— — — — — նոյն մասն քաղաքական.	60 ր.

Նոյն տեղը փաճառվում են նաև այն գործածական դասագրքերը, որոնք այս յայ-
տարարութեան մէջ չեն յիշատակված: Բացի ստանից՝ Կենտրոնական գրադաճառանո-
ցին կից բացուած է նաև ուսումնարանապետական և կանցլարիական ամենատեսակ իրե-
զէնների առանձին բաժանմունքը: Գաւառական ուսումնարանների պահանջները կատար-
վում են առանց կտուածութեան: Գումարով գնողներին նշանաւոր զիջումն է լինում:
Ան փ ո ղ պ ա տ ու է ը ն ե ը ն ա ն կ ա տ ա ը ն մ ի ու մ:

Արդէն պատրաստի ունեւ 25 հատ ձայնագրած հայկական երգեր
դաշնամուրի համար: Այդ երգերը ի յոյս ընծայելու համար են ստորագրութիւն
եւ բացել՝ տպագրութեան ծախքը մասամբ թիֆլիսեանցի համար: Այժմէն ստորա-
գրողներին համար իւրաքանչիւր օրինակի գինը լինելու է 1 ր. 60 ր., իսկ տպագրի-
ւոց յետոյ գինը կը լինի 2 ր.: Իւրաքանչիւր 5 օրինակ ստորագրողը կը ստանայ 6
օրինակ:

Այս տպագրութեւն ձայնագրած երգերի անունները:
1. Այ մորք այսոր... 2. Ամապիշ անձայն... 3. Արիք որ երթամք... 4. Ազ-
նիւ ընկեր... 5. Արիք Հայկազունք... 6. Արիացի գոնեա... 7. Բաժաններ առ-
նուէր... 8. Գիշեր ցերեկ... 9. Երբ որ բացուին դռներ... 10. Եղբարք մի շուրջ...
11. Զինուորիս երգեր... 12. Էր հեռանա... 13. Թէ ծխաքաշը ձեռքես... 14.
Ինչ սիրուն ես... 15. Իմ սիրտս աղ ես... 16. Իմ սիրելի զաւակուհիս... 17. Խնդա
այսոր... 18. Կտուր կտուր... 19. Կապուտ երկնքում... 20. Հայրենիք սրբազան...
21. Հայոց աղջիկներ... 22. Մեր հայրենիք... 23. Մեր կեանքի նման... 24. Մայր
Արաքսի... և 25. Ողջոյն քեզ Հայաստան: Այս 25 երգերը կը հրատարակվին մի
տետրակով, որ կը ցանկան օգնելու այդ երգերի շուտով տպագրվելուն, թող այնա-
պաղ զիմեն ինձ ամենայն տեղից հետեւեալ հասցեով. Тифлисеъ Ивану Артемьевичу
Сузданаджяну. Галерея Арцруни въ музыкальную торговлю „Лира
Птаиш“

Ինձ մօտ փաճառվում են 4 հատ հայկական երգեր մի տետրակով դաշնա-
մուրի համար ձայնագրած երգեցողութեամբ այն է 1. Անի քաղաք. 2. Ինձ համար
է. 3. Յուրաք քեզ և Ծիծեռնակ: Գինն է 1 րուբլի, օտարաքաղաքացիք 10 կօ-
պէկ փաստի ծախք են փաճառում: Եւ «Յիսակի տաւիղ Յրէյուզ» երգարանը, որի
մէջ 50 հատ նոր ազգասիրական երգեր են բովանդակվում, գինն 30 կոպէկ: Ցանկա-
ցողք թող զիմեն ինձ հետեւեալ հասցեով:

Յովհաննէս Սուզանաճեանց

ՎԻԵՆԱՅԻ ՄԵԲԵԼ (աթոռներ և բազկաթոռներ) ծախվում են մեծ քանակութեամբ և մանր, միջին փողոցում Կատարելից փողոցի անկիւնում ՄԻ- ԲԱՅԵԼ ՏԵՐ-ՆԻԿՈԼՈՍԵԱՆԻ պահեստում:

Օտարաքաղաքացիք կարող են զիմել այս հասցեով. Тифлисеъ, Михаилу
Н. Теръ-Никогосову.

66—150

ԵՂԲԱՐՔ Կ. ԵՒ Ս. ՊՈՊՈՎՆԵՐԻ ԱՌԵՐՏՐԱԿԱՆ ՏՆԻՑ Մ Օ Ս Կ Վ Ա Յ Ո Ւ Մ

Գրասենեակը Կուլեպիկի կամրջի վրա, Կ. Ս. Պօպովի տանը:
Պատիւ ունինք յայտնելու հասարակաց դիտութեան, որ մեր ֆիրմայի թիֆլի
առեւտուրի համար բաց արինք նորերումն նոր խանութներ և հետեւեալ քաղաքներում:
ԽԱՐԿՈՎ ՈՒՄ—Պետրովսկի փողոցի վրա, սեփական տանը:
ԹԻՖԼԻՑԻՍ—Գոյովիսկի պրօսպեկտի վրա, Միրիմանեանի տանը:
ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼԻՍ—Բօլշոյ-Մօրսկոյ փողոցի վրա, Կոզէն փաճառականի
տանը:
Ինչպէս այս, նոյնպէս և առաջուայ խանութները Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳՈՒՄ:
ՎԱՐՇԱՎԱՅՈՒՄ և ԿԻԵՎՈՒՄ—Թէյն որ առած է ֆունտերի, կէս
ֆունտերի և քառորդ ֆունտերի, ուղարկվում է մեր զվաւոր պահեստի խանութից,
որ գտնվում է Քօնկայում, Կրասնոսելսկի փողոցի վրա, սեփական տան: 12—30